

A2 Latin Unseen Prose (Livy) Past Paper: - (The Greeks are amazed when they are granted their freedom)

Translate the following passages into English: write your translation on alternate lines.

1. *The Greeks are amazed and delighted when the Romans grant them their freedom.*

Isthmia aderant, quae frequentia semper erant quod certamina omnis generis artium viriumque et celeritatis ibi videbantur. Graeci autem mirabantur, qui status Graeciae, quaeque sua fortuna futura esset. nemo credebat Romanos e Graecia omni discessuros esse. ad spectaculum consederant et *praeco* cum *tubicine*, ut mos est, in mediam arenam processit, et, tuba silentio facto, ita pronuntiavit: "Senatus Romanus, Philippo rege *Macedonibusque* devictis, omnes Graecos liberos esse iubet." audita voce *praeconis*, maius gaudium fuit quam ut homines *accipere* possent. vix putabant se recte audivisse, alii alios mirabundi spectantes, et auribus suis minime credentes. revocatus *praeco*, cum quisque non modo audire sed videre libertatis suae nuntium cuperet, iterum pronuntiavit eadem. tum tantus cum clamore plausus ortus est totiensque repetitus ut facile appareret nihil omnium bonorum multitudini gratius esse quam libertatem.

LIVY XXXIII, 32, 1-9 (adapted).

Isthmia, -orum (n. pl.), Isthmian Games (a festival like the Olympic Games)
praeco, -onis, (m.), herald
tubicen, -inis (m.), trumpeter
Macedones, the Macedonians
accipere, to understand

(50 marks)

